

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 137/16

Luxemburg, 15 december 2016

Arrest in de gevoegde zaken C-401/15 tot en met C-403/15
Noémie Depesme e.a./Ministre de l'Enseignement supérieur et de la
recherche

In het kader van grensoverschrijdende sociale voordelen kan een kind in een samengesteld gezin worden aangemerkt als het kind van de stiefouder

Op dit gebied wordt de verwantschapsband niet juridisch maar economisch gedefinieerd, in die zin dat het kind van een stiefouder die de hoedanigheid van migrerende werknemer heeft, aanspraak kan maken op een sociaal voordeel wanneer deze stiefouder feitelijk bijdraagt in het onderhoud van dat kind

Tussen juli 2013 en juli 2014 konden volgens het Luxemburgse recht kinderen van in Luxemburg in loondienst of als zelfstandige werkzame grensarbeiders studiefinanciering voor hoger onderwijs aanvragen, op voorwaarde, onder meer, dat de grensarbeider op het tijdstip van de aanvraag ten minste vijf jaar ononderbroken in Luxemburg had gewerkt¹.

Noémie Depesme, Adrien Kauffmann en Maxime Lefort leven ieder in een samengesteld gezin dat bestaat uit respectievelijk hun genetische moeder en hun stiefvader² (de genetische vader is ofwel gescheiden van de moeder ofwel overleden). Zij hebben alle drie voor het studiejaar 2013/2014 in Luxemburg studiefinanciering aangevraagd, op grond van het feit dat de respectieve stiefvaders daar sinds meer dan vijf jaar ononderbroken hebben gewerkt (daarentegen werkte destijds geen van de moeders daar). De Luxemburgse autoriteiten hebben geweigerd deze aanvragen in te willigen, omdat Depesme, Kauffmann en Lefort juridisch gezien niet de „kinderen” van een grensarbeider waren, maar enkel „stiefkinderen”.

De drie studenten hebben de besluiten van de Luxemburgse autoriteiten aangevochten en de Cour administrative (hogere bestuursrechter, Luxemburg), waaraan de zaak is voorgelegd, vraagt het Hof van Justitie in wezen of op het gebied van de sociale voordelen het begrip „kind” tevens stiefkinderen dient te omvatten. Anders gezegd gaat het erom te bepalen of de verwantschapsband niet vanuit juridisch maar vanuit economisch oogpunt kan worden gezien.

In zijn arrest van heden brengt het Hof allereerst in herinnering dat volgens een verordening van de Unie³ een uit een lidstaat afkomstige werknemer in elke andere lidstaat waarin hij werkt, dezelfde sociale en fiscale voordelen geniet als de nationale werknemers. Bovendien herinnert het Hof eraan dat met betrekking tot het Unieburgerschap kinderen in een richtlijn van de Unie⁴ zijn

¹ De vraag of deze voorwaarde inzake de ononderbroken minimumarbeidsduur van vijf jaar discriminerend is in het licht van het Unierecht, welke vraag is gesteld naar aanleiding van het arrest van het Hof van 20 juni 2013, *Giersch* (C-20/12, zie PC nr. 74/13), is aan de orde in de zaak *Bragança Linares Verruga e.a.* (C-238/15), waarin het Hof gisteren, 14 december, zijn arrest heeft gewezen (zie PC 133/16). Volgens het Hof vormt deze voorwaarde ongerechtvaardigde discriminatie, daar zij niet noodzakelijk is om het door Luxemburg nagestreefde legitieme doel te bereiken (te weten een groei van het aantal ingezetenen in Luxemburg met een diploma van het hoger onderwijs stimuleren). Opgemerkt zij dat de Luxemburgse wet sinds de litigieuze feiten zich hebben voorgedaan op dit punt is gewijzigd: volgens de wet van 24 juli 2014 volstaat het dat de grensarbeider in de zeven jaren voorafgaand aan de aanvraag voor studiefinanciering gedurende vijf jaar in Luxemburg heeft gewerkt.

² Onder „stiefvader” moet hier worden verstaan de man, niet zijnde de genetische vader, met wie de moeder is hertrouwd of een met het huwelijk gelijkgesteld geregistreerd partnerschap heeft gesloten. Ook de uitdrukking „stiefkind” moet worden begrepen als het kind wiens genetische moeder is hertrouwd of een met het huwelijk gelijkgesteld geregistreerd partnerschap heeft gesloten met een andere man dan de genetische vader.

³ Verordening (EU) nr. 492/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie (PB 2011, L 141, blz. 1).

⁴ Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van

gedefinieerd als de rechtstreekse bloedverwanten in neergaande lijn beneden de leeftijd van 21 jaar of die ten laste zijn alsmede de **rechtstreekse bloedverwanten in neergaande lijn van de echtgenoot of partner**. Het Hof stelt vast dat uit de ontwikkeling van de Uniewetgeving volgt dat de familieleden die recht kunnen hebben op gelijke behandeling als voorzien in de verordening, familieleden zoals gedefinieerd in de richtlijn zijn. Niets doet immers veronderstellen dat de Uniewetgever met betrekking tot de familieleden heeft bedoeld een waterdicht onderscheid te maken op grond waarvan de familieleden van een Unieburger in de zin van de richtlijn niet noodzakelijkerwijs dezelfde personen zijn als de familieleden van deze burger wanneer hij wordt bezien in zijn hoedanigheid van werknemer in het kader van de verordening.

Het Hof komt tot de slotsom dat de **kinderen van de echtgenoot of erkende partner van een grensarbeider kunnen worden aangemerkt als kinderen van laatstgenoemde om in aanmerking te kunnen komen voor een sociaal voordeel, zoals studiefinanciering**, te meer daar een andere richtlijn van de Unie⁵, die na de litigieuze feiten in werking is getreden, bevestigt dat de uitdrukking „familieleden” ook van toepassing is op familieleden van grensarbeiders.

Met betrekking tot de omvang van de bijdrage die nodig is voor het onderhoud van een student met wie de grensarbeider geen juridische band heeft, brengt het Hof in herinnering dat de **hoedanigheid van familielid ten laste voortvloeit uit een feitelijke situatie**⁶, welke rechtspraak ook moet worden toegepast op de bijdrage van een echtgenoot ten aanzien van zijn stiefkinderen. De **bijdrage in het onderhoud van het kind kan dus worden bewezen met objectieve gegevens** zoals het huwelijk, geregistreerd partnerschap of ook een gemeenschappelijk woning, **zonder dat de redenen voor de bijdrage van de grensarbeider in dat onderhoud hoeven te worden bepaald of de exacte omvang ervan hoeft te worden berekend**⁷.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van de richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB 2004, L 158, blz. 77, met rectificatie in PB 2004, L 229, blz. 35).

⁵ Richtlijn 2014/54/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende maatregelen om de uitoefening van de in de context van het vrije verkeer van werknemers aan werknemers verleende rechten te vergemakkelijken (PB 2014, L 128, blz. 8).

⁶ Arrest van het Hof van 18 juni 1985, *Lebon* (C-316/85).

⁷ Opgemerkt zij dat Luxemburg de litigieuze wet per 24 juli 2014 heeft gewijzigd door uitdrukkelijk te bepalen dat kinderen van grensarbeiders recht hebben op studiefinanciering mits de werknemer blijft voorzien in het onderhoud van de student. De Luxemburgse wet bepaalt echter nog steeds niet wat moet worden verstaan onder „kind”.